

EDUSKUNNAN VASTAUS 226/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi selvitysmenettelystä yhteistyön edistämiseksi eräillä kaupunkiseuduilla

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi selvitysmenettelystä yhteistyön edistämiseksi eräillä kaupunkiseuduilla (HE 234/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 24/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

selvitysmenettelystä yhteistyön edistämiseksi eräillä kaupunkiseuduilla

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on kaupunkiseutujen elinvoiman, kilpailukyvyn ja toimivuuden turvaamiseksi edistää seudun kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamista sekä palveluiden käyttöä kuntarajoista riippumatta.

2 §

Lain soveltamisalaan kuuluvat kaupunkiseudut

Tämän lain mukaisen selvitysmenettelyn kohteena voivat olla seuraavat kaupunkiseudut ja niihin kuuluvat kunnat:

1) Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit;

2) Turun, Kaarinan, Naantalin ja Raision kaupungit sekä Auran, Liedon ja Ruskon kunnat;

3) Porvoon kaupunki sekä Askolan ja Myrskylän kunnat;

4) Porin ja Ulvilan kaupungit sekä Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Pomarkun ja Siikaisen kunnat;

5) Hämeenlinnan kaupunki sekä Hattulan ja Janakkalan kunnat;

6) Tampereen, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupungit sekä Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kunnat;

7) Lahden ja Orimattilan kaupungit sekä Asikkalan, Hollolan, Hämeenkosken, Kärkölan ja Nastolan kunnat;

8) Kotkan ja Haminan kaupungit sekä Pyhtään kunta;

9) Lappeenrannan kaupunki sekä Lemin ja Taipalsaaren kunnat;

10) Mikkelin kaupunki sekä Hirvensalmen ja Ristiinan kunnat;

11) Kuopion kaupunki sekä Maaningan ja Siilinjärven kunnat;

12) Joensuun kaupunki sekä Kontiolahden ja Liperin kunnat;

13) Jyväskylän kaupunki sekä Laukaan, Muuramen, Petäjäveden ja Toivakan kunnat;

14) Seinäjoen ja Lapuan kaupungit sekä Ilmajoen kunta;

15) Vaasan kaupunki sekä Isonkyrön, Korsnäsän, Laihian, Maalahden, Mustasaaren, Vähäkyrön ja Vöyrin kunnat;

16) Kokkolan kaupunki ja Kruunupyyn kunta;

17) Oulun kaupunki sekä Hailuodon, Haukiputaan, Kempeleen, Kiimingin, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulunsalon, Tyrnävän ja Yli-Iin kunnat.

Valtiovarainministeriö voi 3 §:ssä tarkoitetun selvitysmenettelyn käynnistäessään mainitun pykälän 1 momentissa säädetyillä perusteilla päättää, että kaupunkiseutuun kuuluu myös muita kuin tämän pykälän 1 momentissa mainittuja kuntia.

Edellä 1 momentissa säädettyyn kaupunkiseutuun voidaan seudun kuntien yhteisellä päätöksellä ottaa mukaan myös muita kuin 1 momentissa mainittuja kuntia. Selvitysmenettelyn kohteena voi olla myös muu kuin 1 momentissa mainittu kaupunkiseutu, jos kaupunkiseudun kunnat sitä yhteisesti esittävät.

3 §

Selvitysmenettelyn käynnistäminen

Valtiovarainministeriö voi käynnistää *selvitysmenettelyn* asettamalla yhden tai useamman *kaupunkiseutuselvittäjän* yhdessä seudun kuntien kanssa selvittämään, miten kuntien yhteistyönä voidaan sovittaa yhteen kaupunkiseudun maankäyttöä, asumista ja liikennettä sekä miten palveluiden käyttöä kuntarajoista riippumatta tulisi edistää. Valtiovarainministeriö voi käynnistää menettelyn, jos se on tar-

peen ja sillä arvioidaan 2 momentissa tarkoitettua kuulemismenettelyn perusteella saavutettavan tuloksia seudun yhdyskuntarakenteen ja palveluiden tasapainoisen kehityksen vaatiman yhteistyön edistämiseksi. Selvitysmenettely voidaan käynnistää yhden tai useamman seudun kunnan esityksestä. Valtiovarainministeriö voi myös omasta aloitteestaan käynnistää selvitysmenettelyn.

Ennen selvitysmenettelyn käynnistämistä valtiovarainministeriön tulee kuulla kaupunkiseudun kuntia, asianomaista maakunnan liittoa, ympäristöministeriötä, liikenne- ja viestintäministeriötä, työ- ja elinkeinoministeriötä, opetus- ja kulttuuriministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä.

4 §

Kaupunkiseutuselvittäjän tehtävät

Kaupunkiseutuselvittäjän tehtävänä on kaupunkiseudun elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyyn turvaamiseksi yhteistyössä seudun kuntien kanssa asettamispäätöksessä edellytetyllä tavalla kartoittaa maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisen sekä palveluiden käytön kehittämistarpeet seudulla.

Kaupunkiseutuselvittäjän tulee 1 momentissa tarkoitetun kartoituksen perusteella tehdä ehdotus:

1) seudun kuntien yhteistyön kehittämisen tavoitteista, keinoista ja aikataulusta;

2) miten seudun kuntien yhteistyön valmistelu ja päätöksenteko selvitysmenettelyn jälkeen järjestetään ja rahoitetaan;

3) yhteistyön seurannasta kunnissa;

4) muista tarpeelliseksi katsomistaan seudun kuntien yhteistyön kehittämiseen liittyvistä asioista.

Valtiovarainministeriö voi selvitysmenettelyn käynnistäessään antaa tarkempia määräyksiä selvittäjän 1 momentissa säädetyistä tehtävistä.

5 §

Kunnan velvollisuus osallistua selvitysmenettelyyn

Kaupunkiseudun kuntien on osallistuttava selvitysmenettelyyn ja tuettava kaupunkiseutuelvittäjää hänelle 4 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisessa.

Kunnat ja kaupunkiseutuelvittäjä sopivat selvitysmenettelyn edellyttämästä valmisteluorganisaatiosta menettelyn aikana.

Kaupunkiseutuelvittäjällä on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tehtävänsä suorittamista varten tarpeelliset kuntien ja kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen hallintoa ja taloutta koskevat tiedot sekä maankäyttöön, asumiseen, liikenteeseen ja palveluihin liittyvät suunnitelmat.

6 §

Kaupunkiseutuelvittäjän ehdotusten käsittely

Kaupunkiseutuelvittäjä tekee 4 §:ssä säädetyt ehdotuksensa kaupunkiseudun kunnille. Kuntien valtuustojen tulee tehdä päätökset kaupunkiseutuelvittäjän ehdotusten käyttöönotosta kolmen kuukauden kuluessa ehdotusten tekemisestä.

Jos kunta ei tee 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, sen tulee mainitussa momentissa säädetyssä määräajassa antaa valtuuston päätöksellä kaupunkiseutuelvittäjälle perusteltu lausunto siitä, miltä osin kaupunkiseutuelvittäjän ehdotuksia ei voida ottaa käyttöön. Kaupunkiseutuelvittäjä voi tämän jälkeen tehdä kunnille uudet ehdotukset, joiden käsittelystä on voimassa, mitä edellä tässä pykälässä säädetään.

Kaupunkiseutuelvittäjä toimittaa saatuaan työnsä päätökseen ehdotuksensa ja valtuustojen niihin antamat lausunnot valtiovarainministeriölle. Valtiovarainministeriö käsittelee ehdotukset yhteistyössä ympäristöministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön kans-

sa. Ehdotuksista kuullaan asianomaista maakunnan liittoa ja Suomen Kuntaliittoa.

7 §

Kaupunkiseutuelvittäjän ehdotusten täytäntöönpanon seuranta

Seudun kuntien tulee seurata kaupunkiseutuelvittäjän ehdotusten täytäntöönpanoa siten kuin kunnat ovat kaupunkiseutuelvittäjän 4 §:n 2 momentin 4 kohdan mukaisen ehdotuksen perusteella päättäneet.

Seudun kuntien tulee yhdessä antaa valtiovarainministeriölle vuosittain selvitys kaupunkiseutuelvittäjän ehdotusten täytäntöönpanosta siten kuin valtiovarainministeriö tarkemmin määrää. Selvityksen käsittelystä ja kuulemisesta on voimassa, mitä 6 §:n 3 momentissa säädetään.

8 §

Kaupunkiseutuelvittäjän kelpoisuus ja oikeudellinen asema

Kaupunkiseutuelvittäjällä tulee olla tehtävän hoitamiseen riittävä asiantuntemus ja kokemus.

Kaupunkiseutuelvittäjä voidaan ottaa virkasuhteeseen. Kaupunkiseutuelvittäjään, jota ei ole otettu virkasuhteeseen, sovelletaan hänen tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä sekä vahingonkorvauslain (412/1974) säännöksiä julkisyhteisön ja virkamiehen korvausvastuusta.

Kaupunkiseutuelvittäjälle maksettavasta palkasta, palkkiosta tai muusta korvauksesta päättää valtiovarainministeriö.

9 §

Kustannusten korvaaminen

Kaupunkiseutuelvittäjän palkkauskustannukset ja muut 4 §:ssä säädetyistä tehtävistä aiheutuvat kaupunkiseutuelvittäjän kustannukset maksetaan valtion varoista.

10 §

Muutoksenhakukielto

Valtiovarainministeriön 3 §:n nojalla teemmään päätökseen, joka koskee kaupunkiseutuelvittäjän asettamista, ei saa hakea muutosta.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2010